

The Definition and Origin of Love
OU Women's Summer Seminar 5775
Rabbi Shmuel Silber
www.rabbisilber.com

1. בראשית פרק כד

(סז) וַיְבִיאָהּ יִצְחָק הָאֵלֶּהָ לְשָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת־רִבְקָה וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיֵּאָהֲבָהּ וַיִּנָּחֶם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ:
 67. And Isaac brought her to the tent of Sarah his mother, and he took Rebecca, and she became his wife, and he loved her. And Isaac was comforted for [the loss of] his mother.

2. בראשית פרק לז

(ג) וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־זָקֵנִים הוּא לּוֹ וַעֲשָׂה לּוֹ כְּתֹנֶת פָּסִים:
 3. And Israel loved Joseph more than all his sons, because he was a son of his old age; and he made him a fine woolen coat.

3. ויקרא פרק יט

(יח) לֹא־תִקֶּם וְלֹא־תִטּוֹר אֶת־בְּנֵי עַמֶּךָ וְאֶהְבֹּתָ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ אֲנִי יְקֹנֶךָ:
 18. You shall neither take revenge from nor bear a grudge against the members of your people; you shall love your neighbor as yourself. I am the Lord.

4. ויקרא פרק יט

(לג) וְכִי־יֵגִוֹר אִתְּךָ גֵר בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ: (לד) כְּאֶזְרַח מִכֶּם יִהְיֶה לָכֶם הַגֵּר הַגֵּר אִתְּכֶם וְאֶהְבֹּתָ לּוֹ כָּמוֹךָ
 כִּי־גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי יְקֹנֶךָ אֱלֹהֵיכֶם:
 33. When a stranger sojourns with you in your land, you shall not taunt him. 34. The stranger who sojourns with you shall be as a native from among you, and you shall love him as yourself; for you were strangers in the land of Egypt. I am the Lord, your God.

5. דברים פרק ו

(ה) וְאֶהְבֹּתָ אֶת יְקֹנֶךָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדְךָ:
 5. And you shall love the Lord, your God, with all your heart and with all your soul, and with all your means.

6. בראשית פרק כז

(ח) וַעֲתָה בְנֵי שְׁמֵעַ בְּקוֹלִי לֵאשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֹתְךָ: (ט) לֵךְ־נָא אֶל־הֵצֵאן וְקַח־לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גְדֵי עִזִּים טָבִים וְאַעֲשֶׂה אֹתָם מִטְעָמִים לְאָכִיד כְּאִשֶּׁר אֶהָב:
 8. And now my son, hearken to my voice, to what I am commanding you. 9. Go now to the flock, and take for me from there two choice kids, and I will make them tasty foods for your father, as he likes.

7. תהלים פרק לו

(א) לְדָוִד | אֶל־תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֶל־תִּקְנָא בַּעֲשֵׂי עוֹלָה: (ב) כִּי כַחֲצִיר מְהֵרָה יִמְלֹךְ וּכְיִרְק דָּשָׁא יִבּוֹלֹד: (ג) בְּטַח בִּיקְנֹךְ וַעֲשֶׂה־טוֹב שְׂכֹן־אַרְץ וְרַעַה אֲמוֹנָה: (ד) וְהִתְעַנֵּג עַל־יְקֹנֶךָ וַיִּתֵּן־לְךָ מִשְׁאֲלֹת לִבְּךָ: (ה) גּוֹל עַל־יְקֹנֶךָ דִּרְכָּךְ וּבְטַח עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה: (ו) וְהוֹצִיא כְּאוֹר צִדְקָךְ וּמִשְׁפָּטְךָ כְּצַהָרִים: (ז) דּוֹם לִיקְנֹךְ וְהִתְחוּלֵל לּוֹ אֶל־תִּתְחַר בְּמַצְלִיחַ דְּרָכּוֹ בְּאִישׁ עֹשֶׂה מִזְמוֹת: (ח) הֲרֵף מֵאֵף וְעֹזב חֲמָה אֶל־תִּתְחַר אֶךְ־לְהִרְעֵ: (ט) כִּי־מַרְעִים יִכְרְתוּן וְקִיץ יִקְנֶךָ הַמָּה יִירְשׁוּ־אַרְץ: (י) וְעוֹד מַעַט וְאֵין רֹשַׁע וְהִתְבּוֹנְנָת עַל־מִקּוֹמוֹ וְאֵינְנוּ: (יא) וְעַנּוּיִם יִירְשׁוּ־אַרְץ וְהִתְעַנְּנוּ עַל־רֵב שָׁלוֹם:

1. Of David. Do not compete with the evildoers; do not envy those who commit injustice. 2. For they will be speedily cut off like grass and wither like green vegetation. 3. Trust in the Lord and do good; dwell in the land and be nourished by faith. 4. So shall you delight in the Lord, and He will give you what your heart desires. 5. Commit your way to the Lord, and trust in Him and He will act. 6. And He will reveal your righteousness like the

light, and your judgments like noon. 7. Wait for the Lord and hope for Him; do not compete with one whose way prospers, with a man who executes malicious plans. 8. Desist from anger and forsake wrath; do not compete only to do evil. 9. For evildoers shall be cut off, and those who hope for the Lord-they will inherit the land. 10. A short while longer and the wicked man is not here, and you shall look at his place and he is not there. 11. But the humble shall inherit the land, and they shall delight in much peace.

8. רד"ק תהלים פרק לז פסוק א

(א) לדוד אל תתחר במרעים. לכל השומע מוסרו אמר: אל תתחר. ולפי שזכר מחשבת הרשעים ומעשיהם, אמר שלא יפותה אדם להם בראותו הצלחתם, כי לא תעמוד, כי אחריתם לרע. אל תתחר, רצונו לומר: אל תתערב. והוא בשקל תפעל, ושרשו 'תחר', מענין ואיך תתחרה את הסוסים (ירמיה יב, ה), ולא מבנינו. אל תקנא בעשי עולה, כשתראם שלווים:

9. רש"י תהלים פרק לז פסוק י

(י) ועוד מעט - כשתמתין עוד מעט תראה כי אין הרשע: והתבוננת על מקומו - ותסתכל על מקום שהיה שם ואינו כי מת ואצד:

10. אבן עזרא תהלים פרק לז פסוק י

(י) ועוד - דום מעט ותראה בעיניך יום הכרת הרשע הנזכר:

11. ליקוטי מוהר"ן רפ"ב

רפ"ב דע כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות, ואפילו

מי שהוא רשע גמור, צריך לחפש ולמצוא בו

איזה מעט טוב, שכאותו המעט אינו רשע, ועל ידי זה

שמוצא בו מעט טוב, ודן אותו לכף זכות, עי"ז מעלה

אותו באמת לכף זכות, ויוכל להשיבו בתשובה, וזהו דברי

(תהלים לו) ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו

ואינו היינו שהפסוק מזהיר לדון את הכל לכף-זכות,

ואע"פ שאתה רואה שהוא רשע גמור, אע"כ צריך אתה

לחפש ולבקש למצוא בו מעט טוב ששם אינו רשע וזהו

עוד מעט ואין רשע, שצריך אתה לבקש בו עוד מעט

טוב שיש בו עדיין, ששם אינו רשע, כי אע"פ שהוא

רשע, איך אפשר שאין בו מעט טוב עדיין, כי איך אפשר

שלא עשה איזה מצוה או דבר טוב מימיו, ועי"ז שאתה

מוצא בו עוד מעט טוב ששם אינו רשע, ואתה דן אותו

לכף זכות, עי"ז אתה מעלה אותו באמת מכף חובה לכף

זכות, עד שישבו בתשובה עי"ז, וזהו עוד מעט ואין רשע,

עי"ז שמוצא בהרשע עוד מעט טוב, ששם אינו רשע, עי"ז

והתבוננת על מקומו ואינו, היינו כשתבונן ותסתכל

על מקומו ומדריגתו, ואינו שם על מקומו הראשון, כי

עי"ז שמוצאין בו עוד מעט טוב, איזה נקודה טובה, ודנין

אותו לכף זכות, עי"ז מוציאין אותו באמת מכף חובה

לכף זכות, וזהו והתבוננת על מקומו ואינו כנ"ל, והבן:

וכן צריך האדם למצוא גם בעצמו, כי זה ידוע שצריך
האדם לזהר מאד להיות בשמחה תמיד, ולהרחיק העצבות
מאד מאד (כמבואר אצלינו כמה פעמים) ואפי' כשמתחיל
להסתכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב, והוא מלא
חטאים, ורוצה הבעל דבר להפילו על ידי זה בעצבות
וסרה שהורה ח"ו, אעפ"כ אסור לו ליפול מזה, רק צריך
לחפש ולמצוא בעצמו איזה מעט טוב, כי איך אפשר
שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב, ואף שכשמתחיל
להסתכל באותו הדבר הטוב, הוא רואה שהוא ג"כ מלא
פצעים ואין בו סתום, היינו שרואה שגם המצוה והדבר
שבקדושה שזכה לעשות, הוא ג"כ מלא פניות ומחשבות
זרות ופגמים הרבה, עכ"ז איך אפשר שלא יהיה באותה
המצוה והדבר שבקדושה איזה מעט טוב, כי עכ"פ איך
שהוא, עכ"פ היה איזה נקודה טובה בהמצוה והדבר
טוב שעשה, כי צריך האדם לחפש ולבקש למצוא בעצמו
איזה מעט טוב, כדי להחיות את עצמו, ולבוא לידי שמחה
כנ"ל, ועל ידי זה שמחפש ומוצא בעצמו עדיין מעט טוב.
עי"ז הוא יוצא כאמת סכף חוכה לכף זכות ויוכל לשוב
בתשובה, בבחינות ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על
מקומו ואיגנו כנ"ל, היינו כמו שצריכין לדון אחרים לכף
זכות אפי' את הרשעים ולמצוא בהם איזה נקודות טובות.
ועי"ז מוציאין אותם כאמת סכף חוכה לכף זכות, כבחי'
ועוד מעט וכו' והתבוננת וכו' כנ"ל, כמו כן הוא אצל
האדם בעצמו, שצריך לדון א"ע לכף זכות, ולמצוא בעצמו
איזה נקודה טובה עדיין, כדי להזק א"ע שלא יפול לגמרי
ח"ו, רק אדרבא יהיה א"ע, וישמח את נפשו במעט הטוב
שמוצא בעצמו, דהיינו מה שזכה לעשות מימיו איזה
מצוה או איזה דבר טוב, וכמו כן צריך לחפש עוד, למצוא
בעצמו עוד איזה דבר טוב, ואף שגם אותו הדבר הטוב
הוא ג"כ מעורב בפסולת הרבה, עכ"ז יוציא משם ג"כ
איזה נקודה טובה, וכן יחפש וילקט עוד הנקודות טובות,

ע"ש היטב). ועל כן ע"י שאינו מניח להפיל א"ע ומחיה
א"ע במה שמחפש ומבקש ומוצא בעצמו איזה נקודות
טובות ומלקט ומברר אלו הנקודות טובות, מתוך הרע
הפסולת שבו וכו' כנ"ל, עי"ז נעשין גנונים כנ"ל, ואז

הוא יכול להתפלל ולומר ולהודות לה'. כי זה ידוע שבשהאדם נופל בדעתו מחמת גשמיותו ומעשיו הרעים שרואה שהוא רחוק מאד מאד מן הקדושה באמת, אזי ע"פ רוב אינו יכול להתפלל כלל מחמת זה. ואינו יכול לפתוח פיו כלל, מחמת גודל העצבות והמרה שחורה ותכבירות שנופל עליו, ע"י שרואה גודל עוצם ריחוקו מהש"י, אבל כשהוא מחי' א"ע ע"פ העצת הנ"ל. דהיינו שאע"פ שיודע בעצמו שיש לו מעשים רעים וחמאים הרבה מאד, והוא רחוק מאד מאד מהש"י, אעפ"כ הוא מחפש ומבקש ומוצא בעצמו עדיין איזה נקודות טובות כנ"ל, ומחיה ומשמח א"ע בזה, כי כוודאי ראוי להאדם, להגדיל שמחתו מאד בכל נקודה ונקודה טובה מקדושת ישראל שמוצא בעצמו עדיין, ואזי כשמחיה ומשמח א"ע עי"ז כנ"ל אזי הוא יכול להתפלל ולומר ולהודות לה'.

וזה בחי' (תהלים קמו) אומרה לאלקי בעודי. (H)
בעודי דייקא, היינו על ידי בחי' העוד שלי שאני מוצא בעצמי בחי' עוד מעט ואין רשע כנ"ל, ע"י ידי אותה הנקודה, עי"ז אוכל לומר ולהודות לה' כנ"ל. וזו אומרה אומרה דייקא היינו זמירות ונגונים שנגעשין על ידי שמלקט הנקודות טובות כנ"ל:

וזהוהיר רבינו ו"ל מאד לילך עם התורה הזאת, כי הוא (1)
יסוד גדול לכל מי שרוצה להתקרב להש"י, ולכל יאבד עולמו לנמרי ח"ו, כי רוב בני אדם שרחוקים מהש"י, עיקר ריחוקם הוא מחמת מרה שחורה ועצבות, מחמת שנופלים בדעתם, מחמת שרואים בעצמם גודל קילקולם שקלקלו מעשיהם כל אחד ספי מה שיודע בעצמו את נגעי לבבו ומכאוביו, ומחמת זה הם נופלים בדעתם, ורובן מיאשים עצמן לנמרי, ועל ידי זה אינם מתפללים ככוונה כלל, ואינם עושים אפי' מה שהיו יכולים לעשות עדיין. ע"כ צריך האדם להשכיל מאד על דבר זה, כי כל הנפילות שבדעתו, אע"פ שהוא מחמת מעשים רעים שעשה באמת, עכ"ו, הנפילה שבדעתו, והעצבות והמרה שחורה שנופל עליו עי"ז, הכל הוא רק מעשי בעל דבר, שמחליש דעתו כדי להפילו לנמרי ח"ו. ע"כ צריכין להתחזק מאד, לילך עם התורה הזאת לחפש ולבקש בעצמו בכל פעם איזה מעט טוב ונקודות טובות וכו' כנ"ל. ועי"ז יחיה וישמח א"ע, ויצפה לישועה עדיין, ויוכל להתפלל ולומר ולהודות לה', בבחי' אומרה לאלקי בעודי כנ"ל, ועי"ז יזכה לשוב באמת אל ה' כנ"ל]:

R. Nahman b. R. Simha of Breslov was born in 1772 in Mezhiboz in the Ukraine, and was the Besht's great-grandson. As a child his talents were recognized, especially his piety. He would seek solitude and pray, and many were drawn to him, and related to him as their spiritual leader. In 1798 he spent a few months in the Holy Land. As the years passed there erupted a number of bitter controversies between him and other Chassidic leaders. As a result of this last controversy, he relocated to Breslov, where he paved new paths in Hassidism, including prayer, solitude, simple faith, importance of joy, and denouncing giving up hope. He contacted tuberculosis, and requested to be buried in Uman, where thousands of Jewish martyrs had been buried in the previous generation. He died in Uman in 1810 at the age of 38. He did not appoint a successor. Most of the writings ascribed to him were written by his disciple R. Nathan Sternherz of Breslov from his oral discourses.

12. במדבר פרק טז

(יג) הַמַּעֲט כִּי הֶעֱלִיתָנוּ מֵאֶרֶץ זָבֶת חֶלֶב וְדָבָשׁ לְהַמִּיתָנוּ בְּמִדְבָּר כִּי־תִשְׁתַּרְר עָלֵינוּ גַם־הַשִּׁתָּרָר:
(יד) אֲפֹּי לֹא אֶל־אֶרֶץ זָבֶת חֶלֶב וְדָבָשׁ הֵבִיאָתָנוּ וְתַתֶּן־לָנוּ נַחֲלָת שָׂדֶה וְכָרֶם הָעֵינִי הָאֲנָשִׁים הָהֵם תִּנָּקֶר לֹא נַעֲלָה: (טו) וַיַּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל־יִקְוֹק אֶל־תֶּפֶן אֶל־מִנְחָתָם לֹא חֲמֹר אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי וְלֹא הִרְעֵתִי אֶת־אֶחָד מֵהֶם: (טז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־קָרַח אַתָּה וְכָל־עֲדֶתְךָ הָיוּ לִפְנֵי יִקְוֹק אַתָּה וְהֵם וְאַהֲרֹן מִחֵר:

13. Is it not enough that you have brought us out of a land flowing with milk and honey to kill us in the desert, that you should also exercise authority over us? 14. You have not even brought us to a land flowing with milk and honey, nor have you given us an inheritance of fields and vineyards. Even if you gouge out the eyes of those men, we will not go up." 15. Moses was exceedingly distressed, and he said to the Lord, "Do not accept their offering. I have not taken a donkey from a single one of them, and I have not harmed a single one of them." 16. Moses said to Korah, "You and your entire congregation should be before the Lord you, they, and Aaron tomorrow.

13. במדבר רבה (וילנא) פרשת קרח פרשה יח

וקרח שפקח היה מה ראה לשטות הזה אלא עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה עומדת הימנו שמואל ששקול כמשה ואהרן שנא' (תהלים צט) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו עשרים וארבעה משמרות עומדות מבני בניו שכולם מתנבאים ברוה"ק = ברוח הקודש = (ד"ה = דברי הימים = א כה) כל אלה בנים להימן אמר אפשר הגדולה הזו עתידה לעמוד ממני ואני אדום ולא ראה יפה לפי שבניו עשו תשובה ועומדין מהן ומשה היה רואה לכך נשתתף לבא לאותה חזקה ששמע מפי משה שכולם אובדין וא' פליט והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש.

14. שמות פרק כב

(ל) וְאֲנִשֵּׁי־קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבִשָּׁר בְּשָׂדֶה טָרְפָה לֹא תֹאכְלוּ לְכָלֵב תִּשְׁלַכּוּן אֹתוֹ: ס

15. דעת זקנים מבעלי התוספות שמות פרק כב פסוק ל

(ל) ובשר בשדה טרפה וגו'. מאחר שהכלב מסר נפשו על הטרפה כשבא הזאב לטורפה לא תהיה כפוי טובה כנגדו שכשיהיה לך טרפה שתשליכהו אליו בשכר ששמרה עד עתה שלא נטרפה וגם שומר עוד האחרות כי כן דרך העולם להעמיד כלבים לשמור הצאן מן הזאבים:

16. במדבר רבה (וילנא) פרשת קרח פרשה יח

ויקח קרח על ידי מה נחלק על ידי אליצפן בן אחי אביו שנעשה נשיא על משפחתו ונשיא בית אב למשפחות הקהתי אליצפן בן עוזיאל אמר קרח ארבעה אחים היו אחי אבא ובני קהת עמרם ויצהר וחברון ועוזיאל עמרם הבכור זכה אהרן בנו לגדולה ומשה למלכות מי ראוי ליטול את השניה לא השני שנאמר (שמות ו) ובני קהת עמרם ויצהר אני בנו של יצהר הייתי ראוי להיות נשיא על משפחות והוא עשה בנו של עוזיאל קטן של אחי אבא יהי גדול עלי הריני חולק עליו ומבטל כל מה שנעשה על ידו לכך ויקח קרח.